

SÄKYLÄN KUNNAN ESTEETTÖMYYSKÄVELY 2019

Raportti 13.9.2019 | Tapio Kinnunen, Elina Lämsä, Petra Reimi

ESTEETTÖMYYSKÄVELY PE 28.8.2019 KLO 10-12

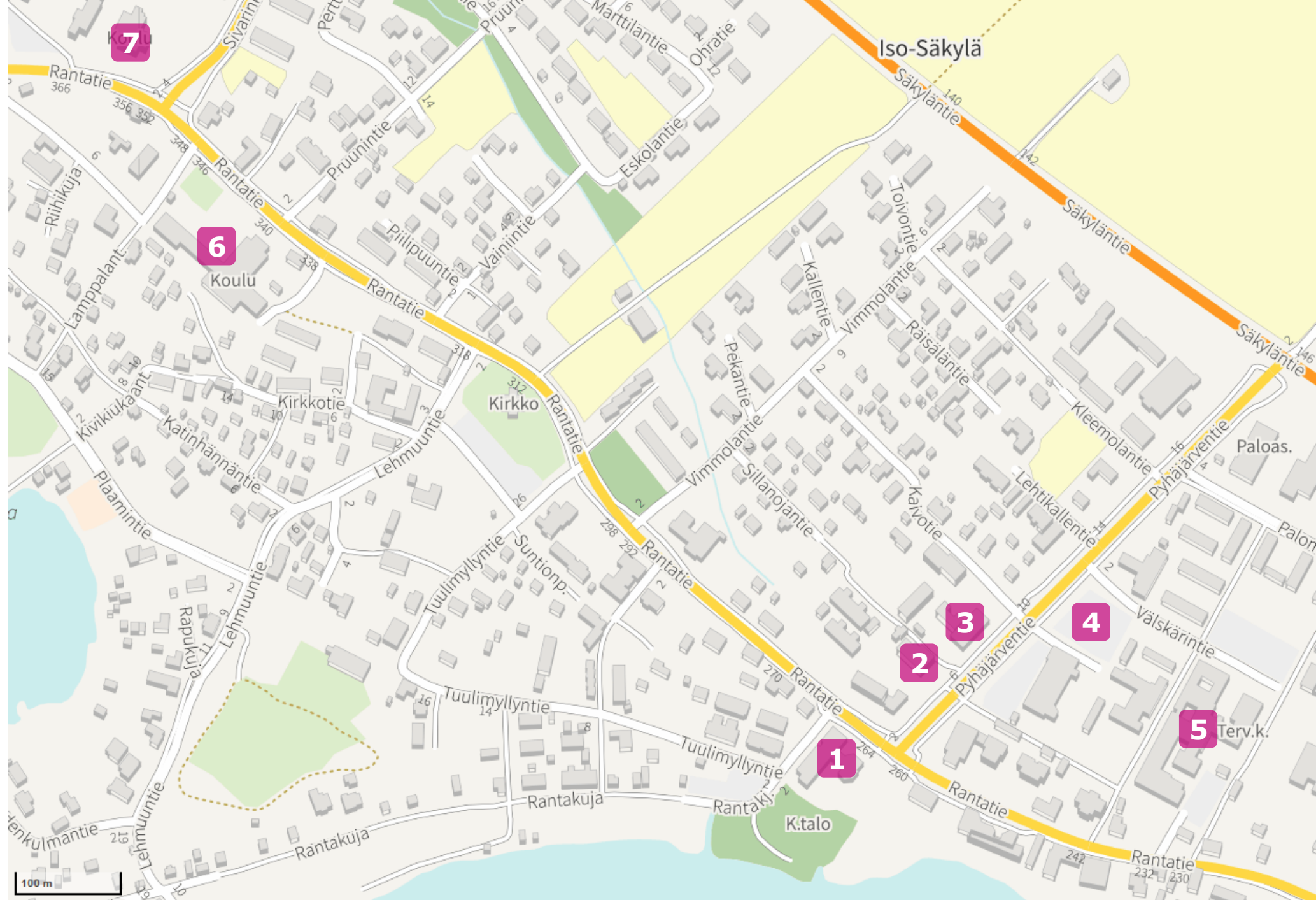
- Esteettömyyskävely toteutettiin osana Rauman seudun liikenneturvallisuustoimijatyötä.
- Kävely oli kaikille avoin sidosryhmätilaisuus, jonne kutsuttiin Säskylän ikääntyneiden neuvoston ja vammaisneuvoston jäseniä, viranhaltijoita sekä lehdistön edustajia.
- Kävelyllä keskityttiin tutustumaan väyliin, joissa esteettömyysongelmia oli havaittu, mutta samalla tarkasteltiin myös julkisten rakennusten ja muiden palveluiden sisäänkäyntejä.
- Säskylän kunnan edellinen esteettömyys selvitys on toteutettu aiemmin vammaisneuvoston järjestämänä katselmuksena.

ESTEETTÖMYYSKÄVELYLLE OSALLISTUNEIDEN KANSSA TUTUSTUTTIIN ESIMERKIKSI TERVEYSASEMAN SISÄNKÄYNTIEN ESTEETTÖMYYTEEN.

KÄVELYN TOTEUTUS KOHTEET

1. Kunnantalo
2. Posti/R-kioski
3. Osuuspankki
4. Tori
5. Terveysasema
6. Koulukeskus
7. Kirjasto

**ESTEETTÖMYYSKÄVELYN
TARKASTELUKOHTEET.**
(KARTTA: [PAIKKATIETOIKKUNA](#)
(CGI NS-KARTTASARJA).

KÄVELYN TOTEUTUS

OSALLISTUJAT

- Säkylän kunta:
 - Sanna Vähä-Vahe, Vammaispalvelupäällikkö
 - Kalevi Suhonen, Ikääntyvien palvelujen koordinaattori
 - Taina Vehmanen, Kotihoidon esimies
 - Titta Soranko, Kuntoutusohjaaja
 - Anu Soini, Palvelukotiesimies
- Ikääntyvien neuvoston edustajia
- Vammaisneuvoston edustajia
- Lehdistö
- Ramboll Finland Oy: Elina Lämsä, Petra Reimi

1 KUNNANTALO

SISÄÄNKÄYNNIN ESTEETTÖMYYYTTÄ HEIKENTÄVÄT ERITYISESTI. KYNNYKSET JA OVEN AVAAMISEN HANKALUUS.

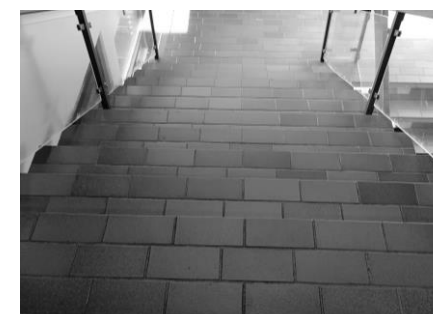
RAMBOLL

KUNNANTALON EDUSTALLA ON USEITA PENKKEJÄ.

OVI SULKEUTUU PÄALLE MYÖS SAATTAJAN KANSSA.

SISÄLLÄ ON PITKÄT PORTAAT, JOIDEN EROTTAMINEN VOI OLLA NÄKÖRAJOITTEISELLE VAIKEAA (HARMAASÄVY).

INVA-WC ON MONIN PUOLIN ESTEELLINEN, MUTTA SITÄ EI TARKEMMIN KARTOITETTU, MM. LAVUAARI ON KORKEA JA VAIKEAKAYTTOINEN.

1 KUNNANTALO – HAVAINNOT

- Sisäänkäynti viettää, ja kaltevuusprosentti on noin 6 %. Sisäänkäynnin kohdalla on 3 cm korkea kynnyks, minkä lisäksi on 2 cm kuramatto. Oven edessä on lisäksi upotettu ritilä.
- Sisäänkäynnin yhteydessä on ovikello, jota on vaikea havaita. Lisäksi ovikellon vieressä oleva postilaatikko vaikeuttaa ovikellon käyttöä.
- Ovista vain yksi on auki ja oven avaukseen tarvittava voima on noin 40 Newtonia eli nelinkertainen sallitusta. Ovi ei pysy auki ja väliin saattaa jäädä myös avustajan kanssa.
- Rakennuksessa ei ole hissiä, ja pohjakerroksesta aulaan tultaessa on portaat (10+10 askelmaa). Rakennuksessa on myös esteetön WC, johon ei ole opastusta aulasta. WC:tä ei voi käyttää ilta-aikaan infon ollessa suljettuna. Vessa on esteellinen monin tavoin, mm. lavuaari on korkealla.
- Pääoven edessä ei ole esteetöntä pysäköintipaikkaa. Käytäntö on, että pihalle saa ajaa, mutta paikkaa ei ole merkitty. Kunnantalon takana on toinen sisäänkäynti sekä esteetön pysäköintipaikka, mutta sieltä on esteetön kulku vain alimpaan kerrokseen.
- Talon edessä olevien kadunvarsipaikkojen vieressä on korkea reunakivi (12 cm).
- Kunnantalon edustalla on käsinojallisia penkkejä, joiden korkeus on noin 45 cm. Istuinosa viettää taaksepäin, mikä hankaloittaa nousemista.

1 KUNNANTALO – TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- Kunnantalon esteettömyyttä voidaan parantaa esimerkiksi:
 - Lisäämällä pääsisäänkäynnille automaattiovi tai keventämällä nykyistä ovea. Oven avaamiseen tarvittava voima saa olla korkeintaan 10 Newtonia (vastaa 1 kilogramman massaa).
 - Lisäämällä opaste ovikellolle riittävin kontrastieroin.
 - Poistamalla sisäänkäynnin kynnyksiä ja matosta aiheutuva kompastumisvaara.
 - Lisäämällä ovenavaustasanne sisäänkäynnille, jonka leveys tulee ulottua 1,5 metrin päähän oven ollessa avoinna. Sisäänkäynnin ollessa luiskattu, kaltevuusprosentti saa olla korkeintaan 2 %.
 - Esteettömän WC:n opastaminen aulasta, sekä matalamman lavuaarin ja automaattisen valaistuksen lisääminen.
 - Lisäämällä esteetön pysäköintipaikka pääoven läheisyyteen.
 - Poistamalla korkea reunakivi kadun varressa sijaitsevien pysäköintipaikkojen kohdalla luiskatuksi reunakiveksi, jonka kaltevuusprosentti on enintään 5 %.

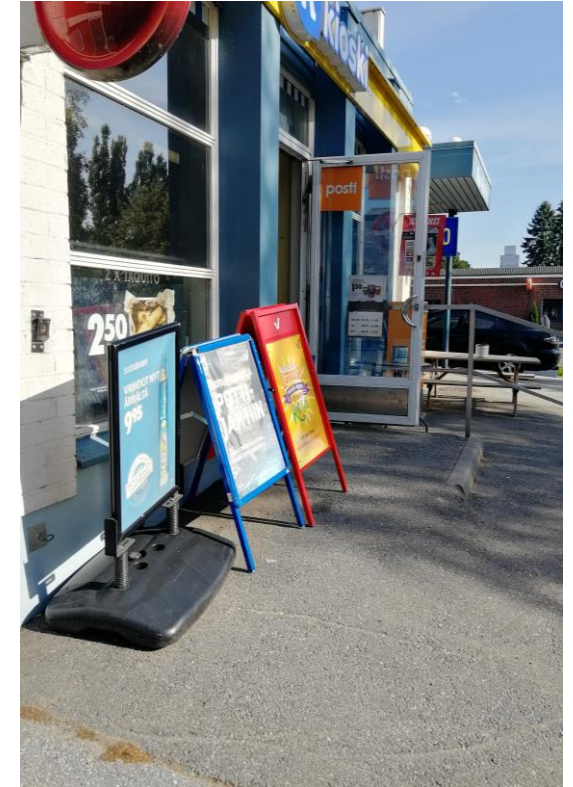
2 POSTI / R-KIOSKI

POSTIN JA R-KIOSKIN RAKENNUKSEN SISÄÄNKÄYNTI ON MONELLA TAPAA ESTEELLINEN.

KIINTEISTÖN EDUSTALLA KULKEE NOTKELMAINEN POLKU.

A-MAINOKSET ON ASETETTU LUIKALLE.

2 POSTI / R-KIOSKI – HAVAINNOT

- R-kioskin yhteydessä sijaitsevaan Postiin ei ole esteetöntä kulkua. Postipalvelut ovat yksityisen palveluntarjoajan palveluita.
- Sisäänkäynnille johtavat kapeat portaat, joiden vieressä kulkeva käsijohde päättyy portaiden kanssa samaan linjaan. Käsijohde on vain toisella puolella.
- Sivusta sisäänkäynnille johtavan rampin kaltevuusprosentti on 12 %, ja leveys noin 1 metri. Rampilla ei ole käsijohteita, ja rampille on asetettu A-mainoksia.
- Oven avaukseen tarvittava voima on noin 50 Newtonia eli viisinkertainen sallitusta.
- Oven oikealla puolella sijaitsevan postilaatikon edustalla kaltevuusprosentti on 16 %. Postilaatikon suuaukko on 120 cm korkeudessa.
- Kiinteistölle johtaa lännen suunnasta notkelmainen polku. Virallinen reitti kulkee idän suunnassa olevan liittymän kautta.
- Kävelijöille ja pyöräilijöille ei ole osoitettu turvallista reittiä.

2 POSTI / R-KIOSKI – TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- Vanhus- ja vammaisneuvostoja kannustetaan olemaan aktiivisia palveluntarjoajan suuntaan Postin ja R-kioskin palveluiden esteettömyyden parantamiseksi.
- Kiinteistön esteettömyyttä voidaan parantaa esimerkiksi:
 - Lisäämällä automaattiovi tai keventämällä nykyistä ovea. Oven avaamiseen tarvittava voima saa olla 10 Newtonia (vastaa 1 kilogramman massaa).
 - Muuttamalla ovitasanne sekä postilaatikon edustalla oleva alue riittävän suureksi tasanteeksi, jossa on oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi esteettömyyskriteerit täyttävä vapaa tila, jonka leveys on 1500 mm x 1500 mm.
 - Parantamalla luiskaa siten, että kaltevuusprosentti on enintään 5 %, ja luiskassa on käsijohteet sekä suojariekat. Rakentamalla luiska myös postilaatikoille.
 - Poistamalla tai siirtämällä A-mainostaulut kulkureittien kohdalta.
 - Jatkamalla sisäänkäynnin portaiden käsijohtetta vähintään 30 cm portaiden alkamiskohdan yli.
 - Lisäämällä kontrastia sisäänkäynnin portaiden reunaan, jotta askelmat on helpompi havaita.

3 OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN OVEN EDUSTALLA ON LUISKATTU TASANNE.

OSUUSPANKIN MOLEMMAT OVET OVAT KÄYTÖSSÄ JA AUKEAVAT ERI SUUNTIIN.

PYÖRÄTUOLISSA ISTUVALLE OTTO-AUTOMAATTI VOI OLLA LIIAN KORKEALLA.

ESTEETTÖMYYSKÄVELYLLÄ KÄYTIIN LÄPI PANKIN EDUSTAN ESTEETTÖMYYTÄ.

3 OSUUSPANKKI – HAVAINNOT

- Oven edessä olevalle tasanteelle johtaa loiva luiska. Oviaukossa on noin 4 cm korkea kynnyks.
- Ovia aukeaa molempiin suuntiin, ja kahva on pystysuuntainen.
- Sisäänkäynti on katettu.
- Pankin edessä sijaitseva Otto-automaatti on noin 150 cm korkeudella.
- Pankkipalvelut ovat yksityisen palveluntarjoajan palveluita.

OSUUSPANKKI – TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- Vanhus- ja vammaisneuvostoja kannustetaan olemaan aktiivisia palveluntarjoajan suuntaan Säkylän pankkien palveluiden esteettömyyden parantamiseksi, mikäli ongelmia ilmenee.

4 TORI

TORIRAKENNUKSEN LUISKAN KÄSIJOHTEET PÄÄTTYVÄT SELVÄSTI ENNEN LUISKAN ALKAMISKOHTAA.

LUISKAN KALTEVUUS ON 17,5 %, MUTTA ALAREUNASSA ON PUTOAMISESTEET.

TORIN REUNALLA ON ERIKORKUISIA PENKKEJÄ KAHTEN SUUNTAAN.

4 TORI – HAVAINNOT

- Torin lounaislaidassa on kolme penkkiä, joiden korkeus vaihtelee (40-45 cm). Lisäksi torirakennuksen vieressä torin koillislaidalla on yksi penkki (45 cm).
- Torirakennukseen (grilli, WC) johtaa luiska.
 - Luiskan kaltevuusprosentti on 17,5 %.
 - Käsijohteet päättyvät noin metrin ennen luiskan päättymistä. Käsijohde on molemmin puolin luiskaa.
 - Luiskan alareunassa on sivuilla putoamiseste.
- Torirakennuksen WC on auki ainoastaan toripäivinä.

4 TORI – TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- Torialueen esteettömyyttä voidaan parantaa esimerkiksi:
 - Lisäämällä erikorkuisia penkkejä torin joka laidalle. Suositus olisi, että myös 50-55 cm korkeita penkkejä olisi saavutettavissa sekä pyörätuolilla että rollaattorilla. Penkeissä on hyvä olla tukevat käsinojat.
 - Uusimalla torirakennukseen johtava luiska siten, että kaltevuusprosentti on enintään 5 %.
 - Jatkamalla luiskan käsijohdetta vähintään 30 cm portaiden alkamiskohdan yli.

5 TERVEYSASEMA

FYSIOTERAPIAN SISÄÄNKÄYNNIN EDUSTALLA ON KYNNYKSIÄ JA JYRKKIÄ LUISKIA.

PÄÄSISÄÄNKÄYNNIN ESTEETTÖMYTTÄ HEIKENTÄVÄT OVIAUKON KYNNYKSET.

FYSIOTERAPIAN OVET EIVÄT AVAUDU JA SULKEUDU TOIVOTUSTI.

OVEN EDUSTALLA KALTEVUUSPROSENTTI ON NOIN 6 %.

D-SISÄÄNKÄYNNIN AUTOMAATTIOVI SULKEUTUU PÄÄLLE.

5 TERVEYSASEMA – HAVAINNOT

- T (hammashuolto): ovikello ei toimi, sisäänkäynti on kapea ja sen kohdalla on noin 2-3 cm korkea kynnyks. Oven avaukseen tarvittava voima on noin 50 Newtonia.
- A (mm. päivystys, laboratorio, röntgen, ikäneuvola): ovikello, automaattiovi, joka pysyy hyvin auki, sisäänkäynnin edustalla on luiska ja upotettu ritilä, sisäänkäynnin kohdalla on 2+2 cm korkea kynnyks ja edustalla on penkki (korkeus noin 40 cm).
- B (mm. hoitotarvikejakelu, psykologi): sisäänkäynnin vieressä on tappi oven kiinnittämiseksi auki, mikä voi aiheuttaa kompastumisvaaran, oven kahva on pystysuuntainen, mutta ovi aukeaa vain vasemmalle, sisäänkäynnin edessä upotettu ritilä ja noin 5 cm korkea luiskattu kynnyks ilman kaidetta tai käsijohdetta.
- D (mm. psykiatriset sairaanhoitajat): automaattiovi ei ole optimaalinen ja se sulkeutuu päälle.
- K (fysioterapia): sisäänkäynnin edessä upotettu ritilä ja noin 5 cm korkea kynnyks luiskalla (kaltevuusprosentti noin 24 %), ovi täytyy vetää perässä kiinni, eikä se pysy täysin auki (stoppari on), oven kahva on pystysuuntainen, mutta ovi aukeaa vain vasemmalle, sisäänkäynti viettää hieman (kaltevuusprosentti 6,1 %). Oven avaukseen tarvittava voima on noin 46 Newtonia.

5 TERVEYSASEMA – TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- Terveysaseman esteettömyyttä voidaan parantaa esimerkiksi:
 - Korjaamalla nykyiset automaattiovet, lisäämällä automaattiovet tai keventämällä nykyisiä ovia. Oven avaamiseen tarvittava voima saa olla 10 Newtonia (vastaa 1 kilogramman massaa).
 - Korjaamalla tai lisäämällä ovikellot sekä opasteet ovikellolle.
 - Tasoittamalla sisäänkäyntien kynnyksiä luiskalla, jonka kaltevuusprosentti on enintään 5 %.
 - Parantamalla olemassa olevia luiskia siten, että kaltevuusprosentti on enintään 5 %, ja luiskassa on käsijohteet sekä suojareunat.
 - Varmistamalla ovien aukeaminen molemmilla käsillä.
 - Poistamalla oven auki pitämiseen tarkoitettu tappi esimerkiksi seinäkiinnitykseen kompastumisvaaran vähentämiseksi.

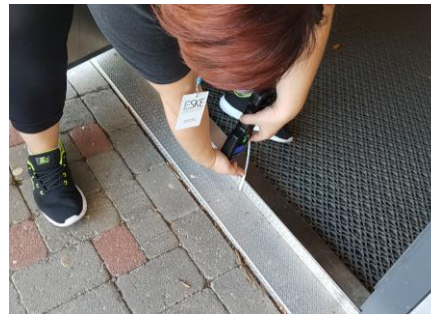
6 KOULUKESKUS

ILTA-AIKAAN KÄYTÖSSÄ OLEVA E-SISÄÄNKÄYNTI ON ESTEELLINEN.

ESTEETTÖMIEN PYSÄKÖINTIPAikkojen vieressä oleva ovi on lukossa, eikä sisäänkäynti ole esteetön. Ovenavaustasanne on 12 cm korkeudessa

PÄÄOVEN OVIAUKOSSA ON KYNYS.

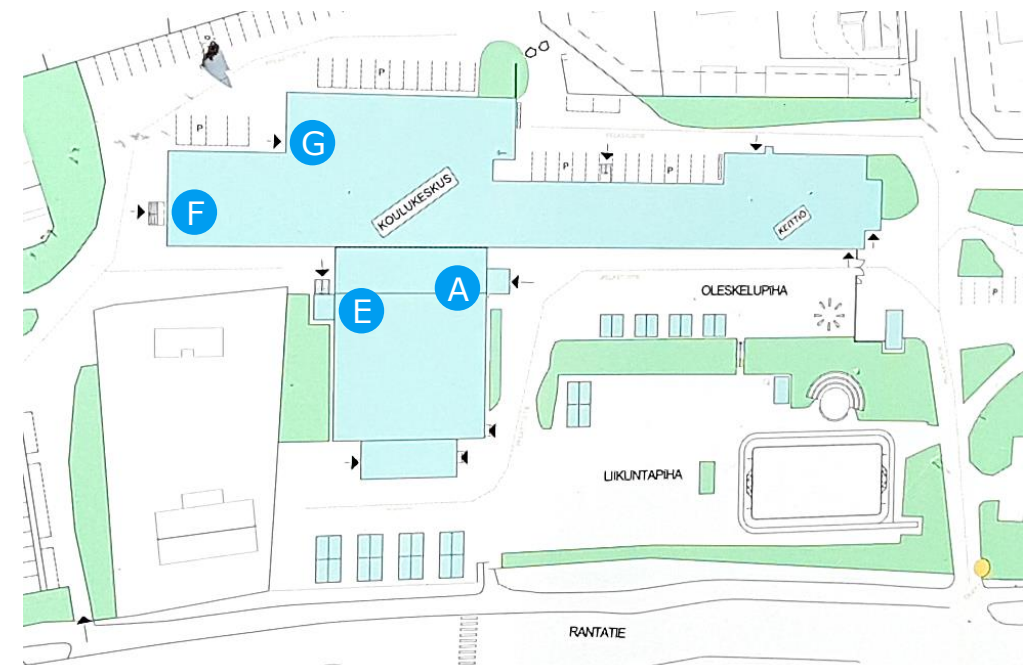
E-SISÄÄNKÄYNNIN VIERESSÄ KULKEE POLKU.

NÄKÖRAJOITTEISEN VOI OLLA VAIKEA HAHOttAA F-SISÄÄNKÄYNNILLE VIEVIA PORTAITA. AURINGON VARJOT HELPOITTAVAT AURINKOISELLA KELILLÄ HAHOttAMISTA.

6 KOULUKESKUS – HAVAINNOT

- Koulukeskukseen johtaa useita sisäänkäyntejä. Koulua ympäröivät reitit eivät ole esteettömiä (esim. kaltevat hiekkapintaiset väylät ja polkumaiset epäviralliset reitit).
- A: Kynnyksen korkeus 1+3 cm. Sisäänkäynnin kaltevuusprosentti on 4,3 %. Oven avaukseen tarvittava voima on noin 30 Newtonia eli kolminkertainen sallitusta. Ovia aukeaa molempiin suuntiin, ja kahva on pystysuuntainen.
- E: Ovelle johtavat portaat, eikä esteetöntä kulkua ole. Käsijohteet päättyvät samassa linjassa portaiden kanssa. Ovi aukeaa molempiin suuntiin, ja avaukseen tarvittava voima on noin 45 Newtonia. Porrasaskelmat erottuvat heikosti toisistaan. [Ilta-aikaan sisäänkäynti on E-ovesta.](#)
- F: Sisäänkäynti sijaitsee portaiden alapäässä. Askelmat erottuvat heikosti toisistaan.
- G: Sisäänkäynnin edessä oleva koroke on noin 12 cm pihan tasoa korkeammalla. Ovi on lukossa. [Esteetön pysäköintipaikka sijaitsee G-oven vieressä.](#)
- Hissin ovi on lukossa (avataan tarvittaessa). Sisäovien avaukseen tarvittava voima on 1,3 Newtonia.

6 KOULUKESKUS – TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- Koulukeskuksen esteettömyyttä voidaan parantaa esimerkiksi:
 - Lisäämällä pääovelle esteettömät pysäköintipaikat (usein ihmiset jätetään pääovelle).
 - Lisäämällä muille sisäänkäynneille luiskat, jonka kaltevuusprosentti on enintään 5 %, ja jossa on käsijohteet sekä suojareunat. Erityisesti E-sisäänkäynnin esteettömyys tulisi tarkastella paremmin, koska se on käytössä ilta-aikaan.
 - Pohtimalla iltakäytön toimintaperiaatteita. Voisiko pääovi olla käytettävissä tai hissiin saada avaimen iltakäyttäjille?
 - Lisäämällä automaattiovet tai keventämällä nykyisiä ovia. Oven avaamiseen tarvittava voima saa olla 10 Newtonia (vastaa 1 kilogramman massaa).
 - Tasoittamalla sisäänkäyntien kynnyksiä luiskalla, jonka kaltevuusprosentti on enintään 5 %.
 - Lisäämällä kontrastia sisäänkäyntien portaiden reunaan, jotta askelmat on helpompi havaita.
 - Tekemällä pysäköintialueista ja kulkureiteistä esteettömiä.

7 KIRJASTO

KIRJASTON SISÄÄNKÄYNNILLÄ ON KORKEUSEROJA, JOTKA VOIVAT AIHEUTTAA KOMPASTUMISVAARAN.

RAMBOLL

KIRJASTON EDUSTALLA ON ESTEETÖN PYSÄKÖINTIPAIKKA.

KIRJASTOLLE JOHTAA JALKAKÄYTVÄ PYSÄKÖINTIALUEELTA.

KAIVON YMPÄRISTÖ ON EPÄTASAINEN, JA VOI AIHEUTTAA KOMPASTUMISVAARAN. LISÄKSI KAIVOON VOI TIPPUA JOKO AVAIMET TAI PUHELIN.

LUKULAITTEEN JA PALAUTUSLUUKUN EDESSÄ OLEVA TAPPI VOI AIHEUTTAA KOMPASTUMISVAARAN. SIVULLA ON PUDOTUS.

7 KIRJASTO – HAVAINNOT

- Sisäänkäynti sijaitsee katoksen alla, noin 10 cm jalkakäytävän tason yläpuolella. Tasanteen reunoilta on pieni pudotus sivulle.
- Oven edessä on jalkaritä, joka on hieman koholla aiheuttaen kompastumisvaaran. Sisäänkäynnin kohdalle jää noin 2 cm korkea kynnyks.
- Sisäänkäynnin yhteydessä on ovikello.
- Ainoastaan oven oikea puoli avautuu. Oven avaukseen tarvittava voima on noin 20 Newtonia eli kaksinkertainen sallitusta.
- Laatoituksella, palautusluukun ja kortinlukulaitteen edessä on tappi oven kiinnittämiseksi auki, mikä voi aiheuttaa kompastumisvaaran.
- Palautusluukku on 75 cm korkeudella ja kortinlukulaite 85 cm korkeudella tasanteesta.
- Pysäköintialueella on liikennemerkillä osoitettu esteetön pysäköintipaikka.
- Kirjaston edustalla sijaitsevaa kaivoa ympäröivä päällyste on huonokuntoinen, ja voi aiheuttaa kompastumisvaaran.

7 KIRJASTO – TOIMENPIDESUOSITUKSIA

- Kirjaston esteettömyyttä voidaan parantaa esimerkiksi:
 - Lisäämällä automaattiovet tai keventämällä nykyisiä ovia. Oven avaamiseen tarvittava voima saa olla 10 Newtonia (vastaa 1 kilogramman massaa). Varmistamalla ovien aukeaminen molemmilla käsillä.
 - Suurentamalla kulutasannetta sivusuunnassa, jotta palautusluukun käyttö helpottuu.
 - Poistamalla oven auki pitämiseen tarkoitettu tappi esimerkiksi seinäkiinnitykseen kompastumisvaaran vähentämiseksi.
 - Tasoittamalla sisäänkäynnin kynnyksiä luiskalla, jonka kaltevuusprosentti on enintään 5 %
 - Poistamalla sisäänkäynnin edustalla olevia korkeuseroja (putsaamalla jalkaritilän välistä kivet ja lehdet).
 - Tasoittamalla kirjaston edustalla oleva jalkakäytävä kompastumisvaaran vähentämiseksi.

MAHDOLLISET JATKOTOIMET

- Esteettömyyskävely oli osittainen katsaus Säkylän keskustan esteettömyyteen muutamien esimerkkien keinoin. Vastaavia kastelmuksia suositellaan toteutettavaksi muihin kohteisiin ja julkisten palveluiden toimipisteisiin.
- Vanhus- ja vammaisneuvostoa kannustetaan olemaan aktiivisia havaittujen ongelmakohteiden toimenpiteiden edistämiseksi.
- Yrittäjiä voidaan kannustaa pyytämään neuvostoilta lausuntoja tarjoamiensa palveluiden esteettömyystarkasteluiden tueksi. Säkylän yrittäjät ja palveluntarjoajat voidaan kutsua yhteistyöhön ja kannustaa heitä tekemään omia esteettömyystarkasteluitaan palvelutason parantamiseksi.
- Ympäristöministeriöltä on tullut vuonna 2019 ohje muisti- ja ikäystävällisen asumisen ja asuinympäristön toteuttamisesta.
 - [Linkki ohjeeseen.](#)

INVALIDILIITON OHJEITA

Linkki Invalidiliiton ohjeisiin, joista seuraavien sivujen lainaukset ovat:

<https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/julkinen-rakennus>

Linkki lakitekstiin rakennusten esteettömyydestä:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170241?search%5btype%5d=pika&search%5bpika%5d=241/2017#Pidp451133872>

Viitattu 13.9.2019 | Elina Lämsä

KULKUVÄYLÄ 1/3

- Vapaan yksikaistaisen kulkuväylän leveyden pitää olla vähintään 900 mm.
- Keppitekniikkaa liikuessaan käyttävä henkilö tarvitsee 1000 mm levyisen kulkuväylän.
- Opaskoiran kanssa väylän leveys on 1100 mm ja oppaan kanssa liikuttaessa 1200 mm.
- Suositeltava enimmäiskaltevuus kulkuväylän kulkusuuntaan on 5 %.
- Julkisten rakennusten kulkuväylät mitoitetaan niin, että niitä pitkin pääsee kulkemaan pyörätuolilla. Rakennusten sisäänkäynnit suunnitellaan esteettömiksi ja niissä otetaan huomioon kaikkien ihmisten tarpeet.
- Kulkuväylän pitää olla kova, tasainen ja märkänäkin luistamaton. Jos kulkuväylän materiaalien kitkat eroavat paljon toisistaan, se voi aiheuttaa kompastumisvaaran.
- Sivusta tai ylhäältä kulkuväylälle ulottuvat esteet ovat vaarallisia. Kulkuväylän vapaan korkeuden pitää määräysten mukaan olla vähintään 2100 mm. Jos esteitä ei voida poistaa, niihin törmääminen estetään suojakaiteiden tai kalusteiden avulla.

Värit ja valaistus

- Väreillä ja tummuuskontrasteilla parannetaan tilan hahmotettavuutta. Esimerkiksi lattian tulee erottua tummuuskontrastiltaan seinästä, jotta tila on helppo hahmottaa.
- Valaistuksella lisätään viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Valaistuksen tulee olla tasainen, eikä se saa aiheuttaa häikäisyä. Valaistuksella voidaan korostaa esimerkiksi portaiden alkamista ja päättymistä ja lisätä siten liikkumisen turvallisuutta.

Opasteet ja materiaalit

- Hyvä opastus toteutetaan katkeamattomana ketjuna ja opasteet sijoitetaan paikkaan, jossa ne ovat helposti havaittavissa. Opasteiden saavutettavuus eri aistien avulla varmistetaan käyttämällä esimerkiksi koho-opasteita ja symboleita.
- Materiaalit valitaan siten, että ne lisäävät tilan viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Esimerkiksi akustoivilla materiaaleilla voidaan tilaan luoda miellyttävä kuuntelu ympäristö. Lattiamateriaaleilla varmistetaan liikkumisen turvallisuus, kun valitaan märkänäkin luistamaton materiaali.

Porras

- Jos portaat joudutaan sijoittamaan kulkuväylän jatkeeksi, turvallisuutta voidaan lisätä käyttämällä lattiassa ennen alas johtavaa porrasta tummuus- ja tuntokontrastina erottuvaa varoitusaluetta sekä suojakaidetta tai -veräjää tapaturmien estämiseksi.

Käsijohde

- Portaat ja luiskat varustetaan molemminpuolisin 900 mm korkeudella olevin käsijohtein, jotka jatkuvat yhtenäisinä myös välitasanteiden kohdalla.
- Käsijohteiden pitää jatkua vähintään 300 mm portaan tai luiskan alkamis- ja päättymiskohdan yli.

Oven edustan mitoitus

- Ulko-oven edessä pitää olla tasanne, jolla mahtuu kääntymään pyörätuolilla sekä avaamaan ja sulkemaan oven pyörätuolissa istuen. Vapaata tilaa tarvitaan vähintään 1500 mm x 1500 mm oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi. Tasanteen suurin sallittu kaltevuus on 2 % (1:50) ja se ei saa viettää ovelle päin.
- Jalkojenpyyhintäritilä täytyy asentaa niin, että se ei muodosta tasoeroa sisäänkäyntitasanteeseen nähden.
- Sisäänkäyntitasanne sekä sinne johtavat portaat ja luiska pitäisi kattaa koko alueeltaan. Jos näin ei ole, ne lämmitetään lumen ja jään poistamiseksi. Sulamisvedet johdetaan viemäriin ritilällä peitetyn kynnykskaivon kautta kosteusongelmien välttämiseksi.

Ovet

- Rakennuksen oven ja aukon on oltava vähintään 850 millimetriä.
- Oven yhteydessä ei saa olla tasoeroa tai kynnystä, ellei se ole ääni-, kosteus- tai muiden vastaavien olosuhteiden vuoksi välttämätöntä. Tällöin kynnyks tai tasoero saa olla enintään 20 millimetriä korkea, ja kynnyks on muotoiltava siten, että sen voi helposti ylittää pyörätuolilla ja pyörillä varustetulla kävelytelineellä.
- Rakennuksen ulko-oven ja asuinrakennuksen käyttöä palvelevan tilan oven on toimittava siten, että liikkumis- tai toimimisesteinen henkilö voi sen helposti avata.

Tuulikaappi

- Tuulikaappi mitoitetaan riittävän väljäksi apuvälineiden käytön kannalta.
- Jos ovet aukeavat tuulikaapista poispäin, riittää syvyydeksi 1500 mm ja leveydeksi 1500 mm.
- Jos ovi aukeaa tuulikaappiin, tarvitaan syvyydeksi 1500 mm lisäksi oven auetessaan tarvitsema tila.
- Jos tuulikaapissa joutuu kääntymään ympäri, tarvitaan vapaata tilaa vähintään 1500 mm x 1500 mm.
- Tuulikaapissa ei pidä käyttää paksua, pehmeää mattoa, sillä se on hankala pyörätuolin käyttäjän kannalta. Jos käytetään ritilää, se ei saa olla liukas. Ritilän rakojen enimmäisleveys on 5 mm.
- Tuulikaapin oven pitää toimia samalla periaatteella kuin ulko-oven, kun käytetään automaattiovia. Tuulikaappi valaistaan hyvin, jotta ehkäistään häikäisyä, kun siirrytään päivänvalosta sisätiloihin.

Luiskan sijainti ja muoto

- Luiska alkaa ja päättyy aina tasanteelle ja se ei voi lähteä suoraan ovelta.
- Tasanteiden mitoituksessa otetaan huomioon mahdollinen kääntymiseen tarvittava tila.
- Luiskan käännöskohdassa tasanne on vaakasuorassa.
- Luiskassa ei saa olla sivukaltevuutta ja sen on myös oltava suora kulkusuuntaan.
- Luiskan alareunassa on 50mm korkea reunasuojus ja molemmin puolin käsijohteet

Luiskan mitoitus

- Suositeltava luiskan kaltevuus on enintään 5 % (1:20) ja enimmäiskaltevuus 8 % (1:12,5).
- Varsinkin ulkotiloissa käyttökelpoinen luiska on kaltevuudeltaan enintään 5 % (1:20).

ESTEETÖN LEVÄHDYSPAIKKA

Levähdyspaikka ja kaluste

- Levähdyspaikkojen suositellaan sijaitsevan esteettömyyden erikoistasolla 50 metrin päässä toisistaan.
- Perustason etäisyydeksi suositellaan korkeintaan 250 metriä eli noin 5 minuutin kävelyä.
- Levähdyspaikat sijoitetaan kulkuväylien ulkopuolelle, jotta ne eivät aiheuta törmäysvaaraa. Levähdyspaikalle pitää olla esteetön pääsy esimerkiksi pyörätuolilla. Tämä tarkoittaa sitä, että levähdyspaikka sijaitsee samassa tasossa kulkuväylän kanssa, ja sen pintamateriaali on sekä tarpeeksi kova että ympäristöstään poikkeava.
- Esteettömällä levähdyspaikalla kalusteet erottuvat tummuuskontrastin avulla, jotta heikkonäköisen on mahdollista tunnistaa ne. Lisäksi levähdyspaikan kiveyksellä penkin vieressä on tila pyörätuolin tai muun pyörällisen apuvälineen käyttäjää varten.
- Asianmukaisesti suunnitellut kalusteet luovat viihtyisyyttä. Osa penkeistä varustetaan käsituilla ja selkänojalla. Käsituen pitää olla irrotettava, tai se sijoitetaan penkin keskelle, jotta pyörätuolin käyttäjä voi tarvittaessa siirtyä penkille.
- Penkin tai tuolin istuintason pitää olla vaakasuora, ei esimerkiksi taaksepäin kallistettu. Kun istuimen alaosa on avoin, on istuimelta helppo nousta ylös. Lisäksi istuimen etureuna on pyöristetty. Istuimen sopiva syvyys on 300-400 mm.
- Kalusteet eivät saa aiheuttaa vaaraa käyttäjälleen, joten niissä ei saa olla teräviä tai rikkiäisiä osia eikä puupinnoista saa irrota tikkuja.

KIITOS OSALLISTUNEILLE!

Lisätietoja:
Elina Lämsä
+358 400 915 303
elina.lamsa@ramboll.fi

RAMBOLL

Bright ideas. Sustainable change.

